

Mokslo Dalykai ir Margumynai

Moksleivių Kūryba Sovietų Sąjungoje

Ryšium su dabar Maskvoje vykstančiais visos Rusijos pasitarimais liaudies švietimo klausimais, buvo atidaryta didelė ir įdomi paroda. Ta paroda yra paskirta vaikų kūrybai. Joje paaiškinta, kaip šalies mokyklos ir pedagogai plečia ir ugdo vaikų meilę darbei, jų veržimąsi į praktinę veiklą. Aviomodeliai ir radiotechnika yra mėgiamiausias vaikų techninės kūrybos šakos. Tarybinės šalies jaunieji technikai čia yra pasiekę didelių laimėjimų. Iš 18 tarptautinių aviomodelių rekordų 13 priklauso tarybinėms berniukams. Parodoje demonstruojami meistriškai pagaminti sklandytuvų ir lėktuvų modeliai, jų tarpe lėktuvo modelis su benzino motorėliu.

Centrinės Šverniko vardo vaikų technikos stot. radijo laboratorijoje grupė Maskvos mokyklų vyresniųjų klasių moksleivių pastatė trijų lempų įvairioms bangoms pritaikytą radijo imtuvą. Jaunųjų radijo mėgėjų konkurse tą imtuvą specialistai tinkamai įvertino ir už jį buvo paskirta pirmoji premija.

Parodos lankytojai su susidomėjimu skaito jaunųjų gamtinių dienoraščių—stebėjimus. Moksleivė Mania Jonova jau ketvrti metai gauna nepaprastai didelį pamidorų derlių. 1939 ir 1940 metų visąsąjunginės žemės ūkio parodos dalyvė, ta moksleivė ir šiais metais yra kandidatė į parodą. Jos dienoraštyje yra toks įrašas:

„Šiais metais baigiu 10-ąją klasę. Mano didžiausias troškimas yra pasidaryti selekcionieri ir išauginti aukštos rūšies ir šalčio nebijančias daržovių šaltainas.“

Jaunieji menininkai ir skulptoriai kopijuoja tarybinių tautų istorinės praeities kūrinius, vadų portretus ir Raudonosios Armijos didvyriškas kovas. Įdomi medžiaga, skirta jaunųjų istorikų darbiui. Daugiau kaip 12,000 Maskvos moksleivių nuo praeities moksleivių nuotraukų dalyvauja įdomiame žaidime—„Ar pažįsti gimtąją Maskvą?“ Moksleiviai lankosi muziejuose, ištiria savo gyvenamąją rajoną, gatvę, dalyvauja ekskursijose, daro pranešimus istorijos temomis.

ELTA.

Aštuoni Amerikoni Arestuoti Korejoj

Tokio, kovo 27. — Japonijos valdžia suėmė Korejoj 15 asmenų, kurių 8 ar 10 yra amerikiečiai. Jie kaltinami vargų agitacija prieš Japonijos karą Kinijoje. Amerikos ambasada Tokyje įteikė reikalavimą, kad reikaltas būtų greit išleisti ir nekaltai įtarti būtų paleista.

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Atstovai Augšč. SSSR Parlamente

IVAIRENYBĖS

Francis J. Curtis, chemikas, sako, visai artimoj ateityje štai ko galima tikėtis: Žemės ūkis bus dirbtuvė; agrikultūrinis produktus žmonės pasidirbdins, nereikės auginti ir būti gamtos malonė. Medicina bus daugiausia preventyvė—apsaugos žmogų nuo ligų, kad nereikėtų gydyti.

Visos komunikacijos eis per radiją ir televiziją. Elektros jėga bus perduodama oru.

Automobiliai bus suprastinti ir iš plastikos, tai nelaimių baisy bus mažiau. Žmonės turės kur kas daugiau laiko mokslui, apšvietai ir pasimaginimams.

Ar tai ne svajonė? Ne. Jau ir dabar mažai kas to negalima įvykdyti, tik dėja negalima svarbiausios mokslo jėgos pakinkyta karui, naikinimui žmonių.

Kur draugijos santvarka paremta pelnu, varžytinės dėl pelno, rinkų ir teritorijų neišvengtos, o tai visuomet veda prie karo. Prie geresnės tvarkos būtų kas kita ir dabar.

Dr. J. R. Poppen, militarinis gydytojas, komandantas, rašo, jog aviacijai ir mūsų dienose yra žmogus, o ne mašina svarbiausia problema. Jo tezę paremia kai kurie karo daviniai.

Vokiečiai daug geriau pasižymi ore už italus, nors orlaiviai abiejų geri, skubūs. Anglai taip jau geriau pasižymi už italus. Sovietų aviacija kare, kad ir trumpam, gerai pasirodė, bet ji geriausia pasirodė skraidymais per Šiaurinį Ašigalį ir kitais ilgais, kur reikia ištvėrmės, lėkiojimas. Taigi lakūnai nelygūs kitiems. Iš to nereikia daryti išvadą, kad vienos tautybės žmogus biologiniai yra geresnis už kitos tautybės. Tokia išvada būtų klaida.

Gerami lakūnai yra dėlto, kad jie gyvena geresnėse sąlygose, geriau auklėjami, geriau išmoksinami, ypač, kad jie patenkinti gyvenimu ir nori visumenei ar valstybei už tai atsimokėti.

Kalifornijoje auga sequoia medis, kurio nerandama kitose dalyse svieto. Šis medis auga bent 320 pėdų aukščio, iki 35 pėdų diametru stori ir apie pusę jo be žievės. Vienas tokis medis gali duoti užtekinai lumberio 200 namų kiekvienas po keletis kambarius. Ir tas medis išauga iš sėklos tik vieno ketvirtadalio coilo dydžio. Laukinių paukščių amžis trumpas. Jei paukštis sulaukia 10 metų tai jau senas. Mažesni laukiniai paukščiai ir 6 metų jau yra seni.

Daugiausia atėvių nepiliečių yra šiose valstijose: New Yorko ..... 1,212,622 Kalifornija ..... 526,937 Pensilvanija .... 361,475 Massachusetts .. 356,028 Illinois ..... 319,385 Paskui seka Michigan,

TELEVIZIJA KARO FRONTE

Televizija yra naujas išradimas teatrališko pasaulio plotmėje. Minimas aparatas tobulesnis už radio. Radio aparatas elektros bangomis perduoda garsus, ar tai jie būtų muzikos, dainos bei kalbos garsai. Televizijos aparatas yra tobulesnis, prie jo yra pridėtas. Televizijos prietaisu leidžiant programą oro bangomis perduoda ne tik garsus, bet ir jo dalyvių, visą aplinkumą parodo.

Iki šiol televizija buvo tik mokslo tyrimo stadijoje. Dabar jau gavo leidimą Balaban and Katz korporacija statyti televizijos stotį Chicagoj.

Būtų klaidinga manyti, kad televizija galima paversti vien tik pasilinksminimam, komerciniam dalykam, užsakant įvairius reikmenis bei atliekant visokias transakcijas. Televizija galima paversti įvairiem reikalom, politinei propagandai, partijinei agitacijai ir pagaliau karo tikslam.

Rodos ką čia galėtų reikšti visai nekaltas instrumentas ten, kur eina mūšiai. O jis gali atieities karuose suvadinti labai reikšmingą rolę.

Armijos, kurios koncentruojasi pulki priešą, visuomet stengiasi savo planus palaikyti slaptai; pradėti ataką iš pasalių, tai veikti taip, kad priešas būtų nepasirengęs sutikti ataką. Todėl, kad priešas pasirengimus susėkti, tai kariuomenės pusės turi savo šnipus, žvalgus, pranešėjus. Deda geriausius, apskriausius žmones. Jų veiklos žygiai labai pavojingi ir jau kartą pateko į priešą rankas, tai retai išlieka gyvais. Bet nežūrint

New Jersey ir Texas. Texase yra daug meksikiečių, kitų atėvių mažiau. Mažiausia atėvių nepiliečių yra South Carolina valstijoje—tik 725. Įdomu, kad Utah valstijoje yra net 10,000, garų dėlto, kad yra sunkių darbų vario ir kitose kasyklose.

1925 metais Morgano bankas paskolino Mussoliniui \$100,000,000. Tuos pinigus jie atsiėmė parduodami bondus Amerikos žmonėms.

Amerikos bankieriai buvo dėkingi Mussoliniui už išgelbėjimą Italijos nuo bolševizmo“.

Kiek vėliau Amerikos bankieriai ir fabrikantai dar gausiai parėmė Hitlerį, kad jis „išgelbėjo Europą nuo bolševizmo.“ O dabar jie vėl „gelbi“ Europą kažin nuo ko. Bankieriai ir fabrikantai sutikyti amžinai ką nors „gelbėti“, jei tik tas „gelbėjimas“ būtų jiems pelningas. A-n-s.

viso to, tokių žvalgų ir šnipų turi kiekviena šalis, kiekviena kariuomenė pusė.

Amerikos Elektros Inžinierių Instituto galva Joseph W. Barker pažymi, kad televizija yra labai svarbus dalykas karo veiksmam. Jis nurodo, kad orlaivis įrengtas su televizijos aparatu gali skraidyti virš priešų pozicijų ir duoti pranešimus ir kartu siųsti atvaizdus vietų ir priešų armijos į savo armijos buveinę.

Amerika savo apsigynimo planan tuos dalykus gali lengvai pavartoti. Profesorius prisiminė, kad karo ir laivyno departamentas jam pastebėjęs pertoli tu klausimų į šnekas nesileisti.

Iki šiai karas nepradedo maži kaip žmonės žinojo apie magnetiškas minas. Beveik nieko nežinojo apie nardytuvus orlaivius ir jų magnetiškas bombas. Taipgi beveik nieko nežinojo apie labai aukštai eksploatuojančias bombas.

Ką šiandien nežinome apie televizijos dalykus ir kaip tą instrumentą gali pavartoti priešų pozicijų atidengimui, tai ateityje veiksia daug ko naujo patirsime.

Karas yra fizinių jėgų susidūrimas. Bet jėgos vartojimu šiandien niekas toli eiti negali. Protas, nervai, apskrumas, apdairumas nulemia situaciją. Televizijos aparatas apskriaui ir apdairiai vartojamas priešų veiksmų išaiškinimui, atidengimui kur slepiasi priešų armijos jėgos, kur randasi sudėta amunicija ir greitais apie tai ne tik žodžiu pranešimas, bet ir perdavimas esančios aplinkumos nušvietimas yra aukštai brangintina karo frontui informacija.

M. A. Šešupis.

Sovietų Bahonistai Išbuvo 3 Dienas Ore

Kovo 13 dieną Boris Nevernov ir Simon Hygerov pasileido balionu tirti atmosferos sluoksnius. Jie iš Maskvos pasikėlė išbuvo tris dienas ore. Nusileido kovo 16 d. ties Novosibirsk. Mokslininkus lakūnas leikantis ore nunešė 1,750 mylių.

Nevernovas ir Hygerovs sumušė pasaulinį rekordą išbuvime ore ir ten gautais prityrimais.

Zymėtina, kad kai vakarų Europoj orlaiviniai prityrimai vartojama žmonių žudymui, miestų naikinimui, tai Sovietų Sąjungoje, prie socialistinės santvarkos žmonės naudojami taika ir oro skraidymu pasiekimus naudoja moksliniam reikalui.

F. STOGIS, Sigismund

J. KENSTAVICIUS
Vedėjas-Režisierius

F. JACOBS, Maximilian

J. SARSEVICIUS, Niki

A. GARSINSKAS, Rupert

A WALTZ DREAM

3 Aktų Operetė

Ned., Kovo-March 30, 1941

LAISVĖS KANKLIŲ MISRUS CHORAS, vadovybėj Juozo Kenstavičiaus

FRANCES YURGIL, Mathilda

O. SOKAS, Elena

J. STULGAITIS, Budget

ISABELLE GEDRIM, Fifi

SOKOL SVET.

2343 S. Kedzie Avenue

A. KENSTAVICIENĖ, Katrė

Pradžia 3:30 v.p.p.

Ižanga 75c išanksto

Prie durų 85c

Po Programo Šokiai

E. Stulgaitienė,
Turistė

H. Zebraitis, Lothar

A. Gagas, Annerl

A. Zigmont, Louisa

J. Stuglis, Montschi

Šokikių Grupė

ALDONA GRAZULIS
Turistė

ARTHUR WALLER,
Turistas

